

* لوفیگارو مگزین

امپراطوری تخت جمشید

نوشته ژان لویی ترامب له / عکاس: اریک مارتن

داریوش اول مجموعه قصرهای تخت جمشید را در مرکز استان فارس، ساخته است. در این تصویر دروازه ملل را مشاهده می کنید. با ساختن تخت جمشید (پرسپولیس: که در زبان یونانی به معنی شهر پارس ها می باشد) داریوش اول، شاه شاهان، در ۲۵ قرن پیش به دنبال زندگی جاودان (حیات ابدی) بود. او در این شرط بندی برنده شد و با وجود تهاجم، غارت و آتش سوزی در تخت جمشید، این شهرک امپراطوری، چیزی از عظمت و شکوه خود را از دست نداده است.

در یک روز شنبه تعطیل، جاده ای که به سوی تخت جمشید منتهی می شود به آشفته بازاری از نوع شرقی آن می ماند. تاکسی ها، اتومبیل های قدیمی، ارابه ها، قاطر ها و اسب ها در همه جا دیده می شوند و راننده های آنان در پیدا کردن راهشان از میان انبوهی از مردم که گذرگاه مرکزی را به هم ریخته است با سختی های فراوان مواجه هستند.

در کناره های این مسیر و در زیر درختان سرو سوزنی، خانواده هایی روی اجاق هایی دست ساز شیشلیک یا کباب درست می کنند. فضای خوبی بر محیط حاکم است. صدای یک موسیقی راک ایرانی به گوش می رسد. حداقل این که، این موسیقی از نوع "رای" یا "رپ" محلی نیست. در هر حال شاید خیلی خوشایند آقای خامنه ای نباشد ولی شبیه به سوره های قرآنی هم نیست. با این وصف لباس ها، متناسب با لباس های مرسوم جمهوری اسلامی ایران است یعنی چادری پوشیده برای زنان با رنگ های تیره و حتی سیاه برای همه... عجب عصر و زمانه ای شده است!

دروازه قران شیراز

چهل سال پیش در همین مکان، نمایش دیگری در برابر دیدگان تماشاچیان حاضر در حال اجرا بود. برای بزرگداشت جشن های ۲۵۰۰ ساله امپراطوری فارس، شاه ایران ۶۰۰ تن از دوستان نزدیک خود را برای این مراسم دعوت کرده بود و به همین تعداد روسای دولت ها، پادشاه و وزیر غیره دعوت شده بود. برگزیده های کره زمین با اتومبیل های لیمو زین حضور می یافتند و برای اسکان مهمانان تشریفاتی چادرهای فوق العاده مدرن در اطراف محل نصب شده بود در حالیکه امروزه فقط آرماتورهای آن به جای مانده اند.

در شبی به یاد ماندنی، مشروبهایی از نوع Dom Pérignon که سرو آنها از سوی Maxim's انجام می گرفت و سرمهمانداری که لباس های Lanvin پوشیده بودند و در ظروف چینی ساخت " لیموژ " غذا سرو می کردند در محل حضور داشتند. این طرح آمیخته از غذای آماده و لوکس که خوراک لازم را برای چنگالهای اوپوزیسیون فراهم می کرد باعث انتقادهای تلخی از محمدرضا پهلوی شد و با افزوده شدن به دیگر اشتباهات وی، به سقوط او در هشت سال بعد انجامید.

امپراطوری که از دانوب تا هند قدیم گسترش داشت

مسلم شاه ایران تخت جمشید را به صورتی اتفاقی برای این مراسم انتخاب نکرده بود. او خود را به بیناینگذار این بنا یعنی داریوش اول متصل می کرد (۵۲۲ تا ۴۸۶ قبل از میلاد مسیح) که درخشان ترین چهره سلسله هخامنشی محسوب می شد. وقتی وی ساخت سومین قصر از این مجموعه را افتتاح می کرد دارای دو قصر بود یعنی پاسارگاد و شوش. داریوش اول در سرزمینی حکومت می کرد که از دانوب تا هند قدیم گسترده بود.

این امپراطوری به ۲۳ استان (ساتراپی) تقسیم شده بود و امپراطوری دارای جاده های خوب و امن و همچنین ایستگاه های پست و زیر ساخت های اقامتی (هتل) بود. شاه شاهان قدرت خود را از خالق هستی یعنی اهورا مزدا می گرفت. خدایی که در تمام " شمایل های هخامنشی " حضور دارد. تجمل قصر و دیوان او آنطور که نویسندگان یونانی توصیف می کنند همه هزینه های تاریخی این بنا را پوشش می دهد.

اگر بخواهیم به اقوال " هلن ها " اطمینان کنیم، داریوش در محیطی مملو از "خواجهگان" و همسران و کنیزان و مداحان و کمدین ها و موسیقی دانان زندگی می کرده است. همه اینها موظف بودند او را سر گردم کرده و به کوچک ترین امیال او پاسخ می دادند. گارد محافظین امپراطوری که در هر سفری او را همراهی می کردند و از او جدا نمی شدند بالغ بر ۱۰ هزار نفر نیروی تیرانداز فوق العاده مجهز داشت نه کمتر و نه بیشتر. این افراد به نام " فنا ناپذیر " شناخته می شدند. در واقع آنطور که "زنوفون" می نویسد :

" اگر یکی از این افراد کم می شد فرد دیگری جایگزین او می شد و در واقع تعداد آنها هیچ وقت از ۱۰ هزار نفر کمتر نبود."

موزه پارس در شیراز

بناهای تخت جمشید در شیراز تصویری تقریبی از این شکوه و عظمت ارائه می دهند. همچون زمان امپراطوری هخامنشی، سبک معماری ترکیبی از چند تاثیر متفاوت است. نقش برجسته ها و مجسمه های آسوریان، دروازه های بابلی، سردرهای فنیقی و ستونهای "یونی" (اقوامی که ۷ قرن قبل از میلاد مسیح می زیسته اند).

در مفهوم دقیق خود، قصر از طریق پله هایی منظم به دروازه هایی مضاعف می رسد که شکوهمند و پر عظمت به روی دروازه ملل و گاوهای شاخ داری که چهره انسانی دارند باز می شود. این افسانه شگفت انگیز تازه در اینجای کار و با دنبال کردن " شیر بالدار" (پرنده افسانه ای که آرم شرکت هواپیمایی ایران ایر هم از آن گرفته شده است) و همچنین تصاویر غول های مختلف کشته شده توسط شاهنشاه، تازه آغاز می شود.

کتابهای کاملی از سوی نویسندگان مختلف نوشته و به تخت جمشید اختصاص داده شده اند لذا بیهوده خواهد بود که در اینجا دوباره بخواهیم غنا و عظمت آنرا توصیف کنیم و وارد جزئیات آن شویم. اگر قرار بود فقط یک تصویر از این محل بگیریم به احتمال زیاد این تصویر از سالن تاجگذاری شاه یا همان سالن آپادانا است که بیش از همه انسان را تحت تاثیر قرار می دهد. در آنجا ۲۳ هیات از مردمانی که تحت فرمانروایی هخامنشی بودند را می بینیم که ملبس به لباس های سنتی خودشان یا قبایل مربوطه هستند. باکترین ها با شتر های دو کوهانه شان، اعراب با شتر های تک کوهانه شان، سیت ها با اسب هایشان، نوبی ها با عاج های فیل هایشان در این تصاویر حضور دارند.

سالها وقت لازم بود تا اسکندر کبیر بتواند داریوش سوم، آخرین شاه شاهان را شکست دهد. افسانه ها در این باره مدعی هستند که این فاتح مقدونی که به حملات هومری و میگساری های دیوژنیک مشهور بود پایتخت رقیب خود را در سال ۳۳۰ قبل از میلاد مسیح به آتش کشید تا از مثله کردن هایی که توسط نیروهای پارس در باره زندانیان یونانی اعمال شده بود انتقام بگیرد. لذا بعد از یک شب توام با میگساری تا حد مستی مطلق، او و فرماندهانش وارد عمل شده و تخت جمشید را به آتش کشیدند.

شاید این کلام بی معنایی باشد ولی امروزه بخوبی می دانیم که آتش سوزی در تخت جمشید امری حساب شده و از قبل برنامه ریزی شده بود و غارت قصر قبل از به آتش کشیدن آن گواه و شاهد مدعا است.

پلوتارک (نویسنده اخلاق گرای یونان باستان - مترجم) می نویسد که برای بردن خزانه های تخت جمشید ۱۰ هزار قاطر و ۵ هزار شتر نیاز بوده و عملیات تخریب تخت جمشید عملیاتی کاملاً سازماندهی شده بوده است. یک کار، اقدامی سیاسی و دارای پیامی صریح و شفاف بود زیرا تخت جمشید، نماد هخامنشیان محسوب می شد. یکسره کردن کار این بنا به معنای کشیدن خط بطلانی بر سلسله هخامنشی و جایگزین کردن آن با اسکندر بود. قانون جنگ و قانون جهان اینطور حکم می کرد...

توضیحات :

۱. ایرانی ها به پرسپولیس " تخت جمشید" می گویند و این نام گذاری بعد از اسلامی شدن کشور مورد استفاده قرار گرفت. جمشید یکی از پادشاهان افسانه ای است که فردوسی در شاهنامه خود در قرن دهم از آن سخن می گوید.
۲. مزدائیسیم که بعد از اصلاحاتی در نزد زردشتیان به "زردشتی گری" تغییر یافت به این پرستش آتش شناخته می شود و تا قبل از ورود اسلام دین مردم پارس بوده است.
۳. با اینکه هنوز هم بناهای تخت جمشید بناهایی با شکوه محسوب می شوند ولی باید بناهای آن زمان را تصور کرد. دیوارهایی با رنگ های زنده و سنگ های قیمتی . سقف هایی با چوب درختان سدر که از لبنان آورده شده بودند و رنگ هایی که نمای بناها را با آن رنگ آمیزی می کردند.

برای رفتن به ایران

فرمالیته های اداری : ویزای توریستی از طریق کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در پاریس ۱۶ به آدرس زیر قابل دریافت است. برای این کار پیش بینی چند هفته وقت قبلی لازم است.

تلفن : ۰۱۴۰۶۹۷۹۰۰

بخش اقتصادی : ۰۱۴۰۶۹۷۹۳۶

آدرس : شماره ۱۶ خیابان فره نل پاریس ۷۵۰۱۶

آدرس سایت اینترنتی : www.amb-iran.fr

برنامه ریزی برای سفر :

برای سفر خود از دفتر توریسم جمهوری اسلامی ایران واقع در شماره ۷۱ خیابان شانزه لیزه واقع در پاریس ۸ سوال نمایید . تلفن : 01.42.25.62.90

پایگاه اینترنتی : www.tourisme-iran.fr

آژانس فرانسوی **Intermèdes** واقع در آدرس زیر نیز می تواند سفرهای گردشگری متعددی را به عنوان " ایران ، نامه های پارسی " که بازدید از شهرهای تهران، اصفهان، تخت جمشید و شیراز را به مدت ۱۱ روز به قیمت ۲۲۸۵ یورو شامل می شود برنامه ریزی کند. بازدید دیگری از شهرهای تهران، کرمان، شیراز، یزد، اصفهان به مدت ۱۵ روز و به قیمت ۲۶۹۰ یورو با نام "پارس جاویدان" هم وجود دارد.

آژانس فرانسوی **La Maison des Orientalistes** (خانه شرق شناسان) نیز سفرهای مختلفی را با عناوین ایران و سواحل دریای مازنداران برای دیدار از شهرهای رامسر، انزلی و تبریز (به مدت سه روز به قیمت ۷۶۰ یورو برنامه ریزی می کند. شهرهای اصلی و مهم ایران یعنی تهران، شیراز و تخت جمشید و پاسارگاد، اصفهان و کاشان را می توان به مدت هشت روز به قیمت ۲۰۲۵ یورو بازدید کرد.

در ایران نیز آژانس گردشگری پاسارگاد واقع در شماره ۱۴۵ خیابان آفریقا اقامت های توریستی و کاری را در ایران برنامه ریزی می کند.

چگونه می توان به ایران سفر کرد ؟

دفتر هواپیمایی ایران ایر واقع در شماره ۶۳ خیابان شانزه لیزه واقع در پاریس ۸ یه شماره تلفن ۰۱۴۲۲۵۹۹۰۶ یا سایت www.iranair.com می تواند شمار را درباره دو پرواز مستقیم از پاریس به تهران راهنمایی کند.

اقامت در تخت جمشید

تخت جمشید در فاصله ۶۰ کیلومتری شیراز واقع شده است و ما هم توصیه می کنیم در این شهر اقامت داشته باشید. هتل همای شیراز یک هتل ۵ ستاره است که در خیابان مشکین فام قرار دارد و تمام اسباب راحتی را در کنار یک باغ زیبا و زمین بازی تنیس در خود دارد. با ۸۵ یورو یک اتاق ساده وبا ۱۳۵ یورو می توان یک اتاق دوبل گرفت.

(00.98.711.22.88.000-9; shiraz@homahotels.com)

پارک هتل شیراز واقع در میدان زند در خیابان سعدی (parkhotelshiraz@yahoo.com)
هتل چهار ستاره ای که در زمان حضور ما در حال تعمیر بود و جزو قدیمی ترین هتل های شهر
محسوب می شود و تصاویر بسیار زیبا و قدیمی اتاق ها و سالن های آنرا تزئین کرده است. قیمت ها
بین ۶۰ یور تا ۱۰۰ یورو متغیر است.

خورد و خوراک

شاطرعباس (تلفن 00.98.711.22.71.612) در این رستوران می توان تمام غذاهای
ایرانی و بخصوص کلم پلو (ترکیب برنج زعفرانی، کلم و گوشت) را پیدا کرد که به جای آن هم می
توان گوشت بره (کباب یا شیشلیک) را انتخاب نمود. هزینه آن برای هر نفر ۳۰ یورو است. لانه
طاووس در مسیر تخت جمشید رستوانی است که در آن می توان به اختیار خود غذاها را انتخاب
کرد و دارای تراسی سایه دار است که در فاصله از شهر قرار دارد. رفتن به این رستوران مرحله ایدالی
از سفر به تخت جمشید محسوب می شود. که در آن می توان با کمتر از ۲۰ یورو غذا خورد.

کتاب هایی برای خواندن

راهنمای فرهنگی ایران - انتشارات روزنه (سال ۲۰۰۹) نوشته پاتریک رینگن برگ (دکترای تاریخ
و فارغ التحصیل مدرسه هنرهای زیبا در ژنو و مدرسه مطالعات کاربردی پاریس (علوم مذهبی). این
کتاب در خانه توریسم جمهوری اسلامی ایران قابل تهیه است.

برخی نظرات خوانندگان مقاله روی سایت لوفیگارو :

۱. از اینکه این فرصت را فراهم کردید این فیلم زیبا در باره ایران را ببینیم ممنونم. اطلاعات ارائه شده و
روش طرح اطلاعات و همچنین نحوه ارائه موضوعی به این حساسیت، بسیار عاقلانه و هنرمندانه و زیبا
بود.
۲. بسیار با شکوه بود. واقعا زیبا بود. از لوفیگارو بخاطر چنین گزارشی تشکر می کنیم. ایران کشور زیبایی
است و ایرانی ها هم مردم دوست داشتنی، مهمان نواز و بسیار عاقلی هستند و من امیدوارم بتوانیم
روزی به این کشور سفر و زیبایی های آنرا از نزدیک ببینیم.
۳. رفتن به ایران کار ساده ای است. من ماه ژوئیه - اوت آنجا بودم. برای این که ایران را خوب بشناید تمام
ناسزا ها و بد بیرا هایی که اینجا در فرانسه می شنوید را برعکس کنید ... ایران در مقابل شما قرار می
گیرد. با این حال اینکه آدم گول این حرف ها را نخورد کار راحتی نیست. حمل و نقل در تهران بیشتر به
رایگان می ماند. مسیر ۶۰۰ کیلومتری تهران اصفهان با جای خواب را می توان بین ۵ تا ۶ یورو پرداخت و
یک سفر صد کیلومتری با متروی تهر ان ۳۰ سانتیم بیشتر قیمت ندارد.
۴. من همیشه در رویای رفتن به ایران بوده ام ولی در باره شکارچیان ... من همیشه می گویم که بدون
ابوعلی سینا و خوارزمی و الکاشی ما همواره در قرون وسطی به سر می بردیم.

۵. پیر : از روزنامه نگاران بزرگ لوفیگارو تشکر می کنم. گزارشی با احساس در باره ایران تهیه کرده بودند. مطبوعات فرانسوی و بخصوص رسانه های غربی عادت کرده اند تصویری شیطانی و کلیشه ای از ایران ارائه دهند که اصلا با واقعیت های این کشور رابطه ای ندارند. زیرا این نوع تصاویر غلط به هفت هزار سال تاریخ این کشور بزرگ که من شخصا در آن کار و زندگی کرده ام آسیب می زند. یادمان باشد که این فارس ها بودند که نوشتن و الفبا و ستاره شناسی و علم جبر و اختر فیزیک و الکل و شراب را اختراع کردند... ایران همچنین کشور شعر و ادبیات و فناوری هم هست (ایران دهمین کشور در زمینه ریاضیات و نانو تکنولوژی است. من در مدت هفت ماه اقامتم در این کشور چیز های فراوانی در باره نحوه مهمان نوازی بی سابقه ای که از سوی ایرانی ها شاهد بودم فراگرفتم. ایران کشور بی نظیری است با آن مناظر شکوهمند، کوهها و دریاها و اسکی و صحراها و ... در مورد کسانی که دچار " فارس هراسی " (ایران هراسی) هستند هم می گویم که در ایران امنیت به مراتب بیشتر از پاریس است. من رفتن به ایران را به همه توصیه می کنم و شما در محل واقعیت های فراوانی را درباره این کشور مشاهده خواهید نمود. آفرین بر روزنامه نگاران لوفیگارو برای این نگاه عینی شان به موضوع... این نوع گزارش ها به ندرت در لوفیگارو دیده می شود...
۶. جواب به پیر : اینکه شما می گوید در ایران امنیت بیشتر از پاریس است پس این کسانی را که بخاطر زنا و ارتداد و غیره محکوم می کنند پس چیست ؟ من قبول دارم ایران گذشته بزرگی دارد ولی متأسفانه از یک هزار سال پیش به این طرف گرفتار " اسلام گرایی " شده است.
۷. چه گزارش خوب و زیبایی. مونتسکیو می گفت چگونه می توان ایرانی بود و من می گویم چگونه می توان اینقدر احمق بود ؟ قبل از اینکه این مزخرفات را بنویسید کمی فکر کنید...
۸. باقی مانده های هخامنشی بسیار با شکوه و پر عظمت هستند.
۹. من از ایران دیدار کرده ام و این دیدار تجربه ای بسیار فوق العاده بود. در مصر حکاکای های روی سنگ نشان دهنده قدرت نظامی هستند ولی در تخت جمشید نشان دهنده قدرت سیاسی و اقتصادی ایران می باشند. من در ایران برخلاف آنچه در رسانه های فرانسوی می خواندم ، به راحتی با مردان و زنان کوچه و خیابان تماس برقرار می کردم و حتی می توانم بگویم عاشق پل های اصفهان شدم.
۱۰. به محض اینکه اسلام گرا ها کشوری را فتح می کنند همه چیز خراب می شود. مثل شمال آفریقا
۱۱. من اقبال اندکی برای شناخت ایران و مردم و تمدن آن داشته ام. از این فرصت استفاده کنید و به این حرف مردم ایران که می گویند : ما آن تصاویر کلیشه ای که در رسانه ها از ما فروخته می شود نیستیم " گوش کنید. بعد از بازگشت شما از سفر به ایران در باره مردم، دولت و خواسته ها و آرزوهای مردم ایران صحبت خواهیم کرد.
۱۲. گزارش جالبی بود من از تخت جمشید و شیراز و اصفهان (که فوق العاده است) و همچنین تهران و چند شهر دیگر و اماکن دیدنی آنجا بازدید کرده ام. برخلاف آنچه سعی می شود از ایران ارائه کنند مردم ایران، صرف نظر از اختلاف های مردم با دولت حاکم ، مردمی بزرگ و دوست دار خارجی ها هستند. فرهنگ مردم و توجه آنها به شعر و احساس تعلق به یک فرهنگ بزرگ در نزد مردم ایران جالب توجه است. از این گزارش لوفیگارو تشکر می کنم.
۱۳. من یک شهروند آمریکایی هستم ولی تا کنون جرات نکرده ام به ایران سفر کنم . امیدوارم روزی با تغییر رژیم این سفر ممکن شود. ولی به لوفیگارو برای این گزارش و فیلم خوبی که در میان آن قرار داشت تبریک می گویم.

۱۴. رفتن به ایران ریسک بزرگی است. تحمیل کردن هزینه پرداخت غرامت گروگان گیری از جیب مردم فرانسه هم ریسک دیگری است.
۱۵. جواب به ۱۴: کسی شما را مجبور به رفتن به ایران نکرده است.
۱۶. من سه سال پیش شانس دیدار از تخت جمشید را داشتم و از شیراز و اصفهان و دیگر چیزهای دیدنی در ایران هم بازدید کردم. میراث فرهنگی، ایران بسیار عظیم است. ایرانی ها و آنچه از ایران در تلویزیون ها نشان داده می شود هیچ ارتباطی به هم ندارند.
۱۷. افسوس که فارس و عظمت این تمدن و بزرگی سازندگان آن و زردشت و پیامبری که احترام به زنان و تحمل را ترویج می کرد بعد از آمدن اسلام چه شده است...
۱۸. چه قانونی؟ جاه طلبی و شیفته قدرت بودن همیشه در جهان بوده است. ناپلئون هم زمانی که شهرها را می گرفت به روشی سیستماتیک شهرها را غارت و تخریب می کرد تا خزانه های آنان را به پاریس بیاورد. شهر ونیز به طور خاص این دیوانگی های برخاسته از "قدرت طلبی" را تجربه کرده است.